

Там
номеран
лұңтаты:

Ханты мир
поэтесса
М.К. Волдина
вөлүпсэл
одаңан

2-мит лопасн

«Йис ёх ёш»
немпи мирхот
мәнас

3-мит лопасн

Әмаш пүтрат

Валентина Соловар,
Ульяна па Анна
Молдановцан хәншум
стихотворенияйт.

4-мит лопасн

ХАНТЫ ЯСАҢ

Ханты-Мансийской автономной
округ-Югра газета

СУББОТА 18 февраль 2012 ол № 7 (3347)

Стад 1-мит ноябрь 1957-мит ол вўш эвалт

АЙКЕЛАТ

Муй щирн универ-
ситетн кашаң ай муй
вәншак вер ямалты пит-
ла, щи олаңан ЮГУ кә-
ща не **Татьяна Кар-**
минская айкед төс:

– Там кәт хәтл мәр
мўң немасыя Наука емаң-
хатлат тәта ләщатлўв.
Алаң вўш эвалт мўң ху-
щева рәпитты хуятат ар-
тадасат, хутыса там олн
лыв верум верлад мән-
сат па муй щитат тум-
пийн па ямашак верты
мосас. Наука тамхатл –

щит мўң йилуп елды
вәлты-холты щирев. Щи-
маш вер тәкды мўң
ләлн лаварт вәлүпсыя
питсўв. Югорской уни-
верситетэв щит пәта сыр-
сыр нумсаң рәпатайт
ләщатл. Ямсыева ки пу-
тартты, рәхл щиты лу-
пты, хуты тәта пўншты
Наука емаңхатлат Рос-
сия мўв Академия наук
верум хәтла юкантсўв.
Щит пәта иса 1999-мит
ол вўш эвалт мўң хон
пелкев луватн вәлты ар-

ЮГУ наука емаңхатл

Тәта мосванан тәлуп тылащ хәтмит
хәтадн Югорской университет хущи
рәпитты хәннехуятат Наука емаңхатл
постасат. Щит пәта лыв немасыя кәт
хәтл мәр няврем вәлнтаты щирн арсыр
мирхотат пўншсат па «Айлат учёной ёх»
ванлтупсәт версат.

сыр академияйт, уни-
верситетат муй инсти-
тутат хущи тамаш хәт-
лат верты питсыйт. Ка-
шаң ол мәр мўң хуще-
ва рәпитты учёной ёх
там хәтлат мәр мўңе-
ва арсыр алисупсәт лә-
щатлат, хута айкедат
тәлат, муйсар йилуп на-
учной рәпатайт версат
па муй пәта лыв хуя-
тата елды мосматлат.
Щимаш ванлтупсәт уни-
верситет библиотекә хот
йитэвн немасыя там хәт-
лат мәр верты питлўв.

Югорской универси-
тет кәща не яснат юпийн
щәта рәпитты профес-
сор хә, технической нау-
кайт доктор **Владимир**

Ковалёв ай пәвтас. Лўв
па тамиты путартас:

– Ма нынана нуви
тўт лавадман тәйты ве-
рат олаңан вўтыщалум
лупты. Энергосбереже-
ние пәта мўң, вантә,
кашаң хәтл мәр вәллўв
па вәлүпсы щирев яма
па тащаңа ләщатлўв.
Нуви тўт юлн вўщитты
па лўв унтасалн детут
кавартты, ләматсухат
пәсты, хот лыпи хош-
малты па сыр-сыр хән-
нехә вәлты щират ямал-
ты – щит и вер. Кимит
мет вулаң вер – щит
мўв илпи тащ кәншты
рәпата. Мўң универси-
тетэв учёнойт арсыр
нефтяной компанияйт

пила лыв кўтәлн нәтас-
ты непекаат хәншсат.
Щи утат хўват тәта рә-
питты ёхлўв хошты
щирн лўнатлат, муй арат
ёр тәйты нўви тўт
мосл, ләлн там муй тум
тәхийн мўв илпийн вәл-
ты нефть вәнты юхатты.
Тәп щимаш вулаң лўн-
тупсы ләщатум юпийн
мўв илпи тащ кәншты
ёх мўв пуритты вельщи
пиньщалат. Щи тум-
пийн нефть карты турат
хўват па мўвата есал-
ты пурайн ищиты нәт-
лўв. Ма щиремн, мўң
учёной ёхлўв ар унтас
Ёмвош округев па Рос-
сия мўвев пәта верлат.
Юхи хәщум кўтн
Югорской университет
кәщайт лупсат, хуты
лыв 10 ол мәр айлат ёх
тәта арсыр мосты верата
вәлнтасат па елды ищи-
ты яма рәпитты нәмас-
лат.

Владимир ЕНОВ

Шуши мир ясаң так па ёр ат тәйл

Там ванан шуши мир верат нух ләщатты пәты научно-
координационный совет мәнас. Щив департаментатн
рәпитты кәщайт, кәща ләңкар хуятат па увас рәпитты
тәхет эвалт ёх юхтәйлсат. Муйсар верата 2012-мит олн
вўянты мосл, щи олаңан нявремат вәлнтаты па айлат ёх
департаментан рәпитты не **Е. Шесталова** ай павтас.

Там мирхотн юхтум ёх пу-
тартсат, муя ищирн хәнты яса-
ңан хәншты мосл, муй щи
пәты мосл ләщатты. Учёной
неңцан В. Соловар, З. Рячи-
кова юхтум хуятата путарт-
саңан па алъсаңан, муйсар по-
сатн елды хәншты. Вантә, йи-
луп посата питты елпийн «Хән-
ты ясаң» газетайн хәншты утат
лўнатты ёха ванлтаты мосл.
Лыв ат артадалат, муйсар по-
сатн лыведа кен хәншты па
лўнатты. Тәп щи юпийн, хән
яма щи верат вантлаллўв, вель-
щи ищира хәншты питлаллўв.

Округ луваттәйн культура
щирн ар емаңхатлат вәлдялат.
Щи пәты вошата па ай
кәртата вухат ортлйит. Вантә,
әмаш увас мира, хән нум мўв

эвалт юхтум хуятат вухалъ па
хәнты вәлүпсы уша верлат.

Там мирхотн Ас-угорский
театр олаңан путар мәнас. Ар
пелак эвалт айлат шуши пуш-
хиета нәтты мосл, аршак вухн
сухуптаты па вәлты хотн мәты.

Шуши мир институт па
«Институт развития образо-
вания» тәхеңан ашколайтн па
айлат ёх вәлнтаты пәты ки-
ника ванлтупсы версат.

Мўң, арсыр тәхетн рәпитты
ёх, тәта арсыр йилпа еслум
утат олаңан уша версўв.

Щив ванкўтлы шуши мир
па вән кәщайт ақтацийллат.
Лыв увас хуятата нәтты пәты
мосты па нўша верат тўңци-
раңа ләщатлат.

Райса РЕШЕТНИКОВА

Тәлуп тылащн мўң мўвевн яң миллиард арат питы
вуй ёша паватлы. Щи олаңан ай павтас **Александр Шпи-**
льман, мўв илпи тащат холумтты вер ләрамтты кәща.
Мосл лупты, мет олаңан и миллиард 1978-мит олн холумт-
сы, 11-кем миллиард Ас хәлты тылащн 2016-мит олн ким талды.

Яң миллиард питы вуй

Тәнял ветъяң ола йис щи
вўш эвалт, хән Ёмвош округан
нефть нух сәхтаты питсы. Ин-
тум кашаң хәтл 720-кем щурас
тонна нух вўды, 2030-мит олатн
кәтсәткем арат нух талты пи-
ты. А. Шпильман лупас, хуты
там пўляң мўвев илпийн 100-
120-кем миллиард арат тонна
питы вуй вәл. Лўв нәмасл, ху-
ты щи ут хўв аң хулад – сот
ол ат мәнл, ищипа холумтты
питды. Там йисн 200 мултас
йилуп тәхи вәйтсы, хута мўв
илпи тащ вәл. Щитат эвалт
кашаң ол тәп лапаткем
тәхийн вуй вўты вўянты.

Ин вәнты Россияйн па Ём-
вош округан хәлүм вулаң тәхи,
хута мет ар нефть нух вўды,
щит Самотлорской, Красноле-
нинской па Приобской мўват.
Иминлорской па В. Шпильман
немпи тәхеңан федеральной
нем тәйлаңан па щитңан рәпа-

та РФ правительства нух ван-
тал.

Щәлта мосл лупты, хуты
1960-мит олат вўш эвалт ин-
тум вәнты тәп Юганской па
Сосьвинской мўвңан хущи пи-
ты вуй холумтты аң рәхл. Ван-
тә, лын государственной нем
тәйлаңан па щәта мўват-автат
вәнльлйит. А. Шпильман ясаң
щирн, хәнты мосты ки питл,
окружной заповедникат эвалт
щи нем хулт вўды па ищи мўв
вуй вўты пиньщалды.

Ар ол Россияйн 51-кем про-
цент нефть Ас мўвн ёша па-
ватлы. Мўң округев тухалпи
щимаш ут Волго-Уральской
мўвн, Татарстанан, Башкири-
яйн па Оренбургской областя
вәл. Щәта Ёмвош округ кинь-
щи мет сыры нефть вәйтсы па
нух вўты питсы.

Реональда ОЛЬЗИНА

Мэрах хурас имиет

Там ванан Ёмвошн йис пурмасат шавиты «Торум Маа» тахи па «Галерея-мастерская Г.С. Райшева» немуп ут эмащ ванлтупсы лэщатсат. Дыв ханты па вухаль имет вөлупсы ванлтасэл.

Тыв ақташум мир эви пурмасат тўтшаң хират, йиңклат, намтат па арсыр хурамаң сакан тўрлопсат шувадасат. Щи тумпи олюпан хур ханшты ики Геннадий Райшев лэщатум ими хурат ехатсайт. Там этнхотн олаң ясаң йис верат тэты тахийн рэпитты не Елена Соломина лупас:

– Вўща вэдаты тынаң хуятат! Ин нын Геннадий Степанович хурладн ванлтум ими хурасат шувадалты. Лўв арвўрн неңат нух ханшсалэ. Там хуятэв поэтат лэщатты киникайта ищи арсыр аня

хурат шўратл. Лўв семала лўңан вўрты тўңкуп нёрум пайн мэрах хурасуп имет питлат. Шўлта вўсты тўран хурпи ими ханшты юхн верл. Тамхатл нын щимащ вўлаң хэ Г. Райшев пила паклаты путартты.

Елды ханты мир учёной ими Евдокия Нёмысова ай павтас:

– Ма тыв луңмемн мурта сэмем амтас. Вэнтлэңхне хураспи найт хурат эвалт аңкартсат. Тўм, нын па вантаты, нуви лэнт кўтн ухшамл тыйна пунман, муй лампа

най омасл. Мўң вантэ, киникайт лэщаттэвн, аматман Геннадий Степанович вохлэв хур ханшты. Лўв олюпн верты хурдал алмэнтыхи дылдат. Тамаш хурат эвалт кашаң сáма хатл лампа хошум йил.

Эхат Геннадий Степанович итэх хуятат венш и пелак непека версалэ. Елды тыв юхтум мир шай яныщман кўтэлн путартсат па хурат эмщаласат. Щимащ этнхот

юпийн ар мир ханты па вухаль имет вөлупсы олаңан уша версат.

Хур вўс па ханшас
Ульяна МОЛДАНОВА

Мўвтел мирн вэйтды

Ван хатлуп тылащн 28-мит хатлан Югра мўвн мирн яма вэйтты не М.К. Волдина (Вагатова) 75 ол постас. Лўв ар ёр «Ханты ясаң» па «Луима сэрипос» газетайна пунас. Там тахи эвалт рўтыщаты манас. Мария Кузьминична – вэна пелка ювум хуят, лўв юдн омасты аң веритл. 10 ол мэр там ханты имиев вэн унтас тэл. Лўв ванкўтды шуши мир пила вэйтантыйл. Ай эвета па пухата увас ёх йис па катра вөлупсы олаңан путартал. Щи кўтн моньщ, йис путар, кулы арие, хурамаң якие ванлтад. Сáма пунты утые айлат па ай нявремат лыпи нумасн хэщуптал.

ОЛАҢ ЭШ

Мария Вагатова Вўтвошн сема питас. Хотаң ёхлад кўтн мет вэн эвия вэс. Мосл лупты, увас мир имет иты эшл нявремат вэнтлаты ашкола эвалт елды манас. 10 мултас ол Касум мўвн пушхиет лўңатты па ханшты вўянтылас. Ёмвоша юхатмал юпийн педучилищайн айлат ёх рэт ясаңа вэнтлас.

КИМИТ ХўВ ЭШ

Мария Кузьминична 1971-мит олн «Ленинская правда» газетайн рэпитты олнитас. И ол манум юпийн «Ленин пэнт хўват» непек есалты вўянтас. Григорий Лазарев рўтыщаты манум юпийн лўв кэщая паватсы. Архив непекат нух вантмеман, щáта ма шивадасум, муйсар верат щи

олат мэр М. Волдина тўңматас. 1989-мит олн «Луима сэрипос» газета вухаль ясаңан етас. Лўв ар мўв, вош, кэрт кератман яңхас. Лўв ханшум утлаң эвалт уш вэс, муй щирн арсыр эмащ па шуши мира нётты па нўша верат манлат. Лўңатты хуятат ар пўш ханшум лопсатн стихат па арат эмащласат. Газетайн рэпиттал кўтн, радивайн турсыйл па сащас. Щиты вэдман кашаң верые тэса лэщатсалэ па ай пушхие иты пуньхимаң тайсалэ.

Мўң, там хуятэв иты, ям ута кўншемалўв. Вантэ, ханты ясаңан ханшты лаварт. Там пура вэнтты ищирн ханшты аң питсўв.

ХЭЛМИТ ЭШ ПЭНТ

Там ханты хуятэв араң пэнт па тайл. Рўщ муй хан-

Тылащ поры емаңхаталн

ты ясаңан етум непек ара йис. Арие лэңханьщуп иты сыйл хўва питл. Мосаң, вот рўвн елды пулды, пэсаң шив иты нух алумды. Ардал ар тахийн сащлат. И вер, щит хотаң па рэт ёхлад ияха акатсалэ па дыв пилэла якман, ариман арсыр мўвата яңхлат. Лўв ай кэртатн моньщаң араң ашкола верантал, ныпат луват ар вер айлат па ай нявремата катлуптал. Алмэнтыхи ай пушхие енумты лыптаң юхие иты нух хошум хатл пелы таласл. Щиты ай пушхие нумсаң па ёраңа йил. Шуши мир культура алумтал пáты «Заслуженный работник культуры РФ» немн юкэнтсы, 1998-мит олн «Ай нёрум хэ» немпи киникайл пáты щит Кастрен мўвтел литературной премияйн мáсы. 2003-мит олн Мамин-Сибиряк мойлупсыйн катлуптасы. Лўв щи олатн «Ма арием, арием» киника еслас. М. Волдина стихат мўвтел мир ясáта тулмащтасыйт.

Там арат унтас тэты верат и хуят верас. Правительства грант вухн В. Волдин стихат арата версыйт па сыйн пунсыйт па щи юпийн диск немпи ут есалсы.

НЯЛМИТ ЭШ ПЭНТ

Увас мир моньщаң, йис путраң. Дыв олңелн мосл лупты, ханты па вухаль мир путартэлн алмэнтыхи моньщлат. Мария Кузьминична шеңк лáңхас щи моньщат акань немпи театр тахийн ванлтаты. Ханты моньщат хўват спектакль немпи утат тывсат. Ай нявремием па вэн хуятат щитат шеңк эмащдалат. Кашаң моньщие сáм лыпийн ям ут хэщуптас.

Ма нэмаслудм, щит лутаң вэн вер, хэн вэна пелка ювум ханнехэ кинайн юнтал. Еремей Айпин «Лёд. Сага о хантах» кина еслас. Щáта увас мирлўв пила Мария Кузьминична па ванлтасы.

Лўв олңалн хўв путартты па ханшты мосл. Нын веритлаты киника лўңатты хотата яңхты, интернет хўват лўв олңалн кáншты па уша паватты.

Тынаң Мария Кузьминична, мўң, «Ханты ясаң» па «Луима сэрипос» газетайна хуши рэпитты ёх, сема питум хатлэн пáты вэн вўща ясаң китлўв:

– Нáң ям верлан ал хуладат, хўв йис па хўв нэпат.

Раиса РЕШЕТНИКОВА

М. Волдина округ 75 ол постумн

Мир вер па рәпата

Тәпиет, алпа, нын ин нәмәсләтә, муйсар рәпатайт еллы ашкола етшуптаты юпийн тәты пилдәтә. Тәмхатл ма нын пәтана ләңхалум мир вер па рәпата ясаңат ханты цирн хәншты:

ай няврем лавадты па вәнд-
таты хуят – воспитатель
ай мис енмалты не –
телятница
ай тохтұр – медсестра,
фельдшер
айкедат акатты, хәншты
хуят – журналист
ариты хуят – певец
арнайт акатты хуят –
судебный пристав
ар суват хәншты хуят –
композитор
вой-хұд енмалты хуят –
зверовод, скотовод
вухсар тайты хуят –
зверовод
вұды тайты хуят, вұды
лавадты хә – оленевод
вер әхтыйн мәнты-яңхты
хуят – путешественник
вәнт вой велпасдаты хуят,
вәнтты хә – охотник

вұды (хот вой) лавадты хуят – пастух
вұды леккар – зоотехник
вух лұңатты не – бухгалтер
вух мәты не – кассир
әнтасты не – швея
кәр алдаты хуят – истопник
кәр омасты хуят – печник
кәңа – начальник,
директор
кәңа ләңкар хуят –
помощник, заместитель
карты шұңкат тұтн яха
аюмты хуят – сварщик
йиңк талдаты хуят –
водовоз
лов, мис, ош пәкат лавадты
па нәхалты (вошитты) хуят –
пастух
лұв саттәда па юкан вер
тайты хуят – предприниматель
луңтупсәт хәншты хуят –
поэт

мис пәсты не – доярка
моньшты (моньшаң) хуят –
сказочник
мұв питы вуй хәншты хуят
– нефтяник
мир пириюм хуят – депутат
нявремат вәндтаты хуят –
педагог
няврем тохтұр – педиатр
нянь верты хуят – пекарь
округ кәңа хуят –
губернатор
поступсәт артадаты хуят –
юрист
пиркашек, тынесты хуят –
продавец
пұт кавартты хуят – повар
путрат хәншты хуят –
писатель
пәсантыйлты не – прачка
сут хәрн хәннәхә вәньлты
хуят – адвокат
турн сәварты хуят – косарь
тухдаң хопн яңхты хә –
лётчик
тұтхотн яңхты хуят –
судоводитель
нуви тұт нух вуцитты
хуят – электрик
тыйты не – вязальщица
тохтұр – врач

тулмаштаты хуят –
переводчик
тәса шукшаты хуят –
мастер
ух хуят – начальник
ух редактор – главный
редактор
ух редактор ләңкар не –
заместитель редактора
хұд велпасдаты хуят –
рыбак
хур вұты хуят – фотограф
хур хәншты хуят –
художник
хот па мулты пурмас
лавадты хуят – сторож
хот омасты хуят –
строитель
хот хәри лүхатты не –
техничка
юх сәварты хуят – лесоруб
якты хуят – танцор
әрашты хуят – спортсмен

Нявремиет, вәна йиты пу-
райн нәпекаңа вәлман ям
рәпатайт пириаты па сәмаңа
рәпитаты!

Людмила
СПИРЯКОВА

«Йис әх әш» нәмпи мирхот

Ас хәдты тылаң 29-митн Ёмвош «Лыдаң союм» нәмпи студияйн нявремат пәты «Йис әх әш» научной мирхот мәнәс. Мет сырыя тәм хота яңхты 4 няврема арсыр йис верат нух ләрамтты па еллы тәты олаңан путар хәншты партсы.

Иван Гаврильчик

Мирхот пурайн Иван Гаврильчик ай тәс, муй цирн тәм йисн вәдты щира нюки хотн ай пурмасат верты. Щит ләтут яма па ищкийн тайты ай хушап, пут кавартты ай кәр, ай телевизор па па тәм пура ай шұңкат верты, ләдн вұдең әха касалты кеншак ат вәс.

Айлат әви Дарья Татарина-ва әмәщ путар хәншас, муй цирн карты сәв тәм пурайн тайты рәхл, щит тәп кеншака верты мосл.

Тәм олн 11-мит класс етшуптаты әви Анна Спирякова презентация ләщатас, муй

щирн тәм йисн тайты ләмат-сухн хәнты хәншет омасты, ләдн еллы лавадман тайты па хәнты хәншет олаңан арсыр мират ат вәйтсат. Лұв тәм йис хәнты хәншаң ер-нашат пида хурат хәншас.

Катя Татаринава Ёмвош 6-мит ашколайн вәндтыйлты нявремат иныщасас, муй лыв Югра мұв шуши мират олаңан вәйтлат. Уша верас, Ёмвошаң әвет-пухат округ шуши мират олаңан яма вәйтлат. Вантә, юхи хәщум олатн мұң ашколайлұвн округев йис вәлупсы вәндтаты пилсат.

Тәм научной мирхот «Лыдаң союм» студия рәпатнеката Ёмвош вәндтаты вер тәты кәңайт нәтсат. Щит версы, ләдн йис верат лыдаңа ат хәщсат.

Людмила ШУЛЬГИНА

Ощодаң кәрт

Ма Ощодаң хә. Ма Ощодаң кәртәм Касум юхан хонаңан омасл. Щатщәщәм әвалт уша версем, мәттә кәрт нәмл щи цирн тывас: ош – щит пәшас, щив вұдәт лыпия акатлайт. Па цирн па ош – щит ищи пәшас, тәп щимащ пәшас лыпия велпас әх кұраң вой паватты вошитлат. Пәшас (ош) рұщ цирн алыщалы – кораль. Щирн кәртәм нәм тывас ош олаң әвалт.

Мосаң, па йис хәнтыдам олаңан ош версат вұдылаң щив акатты пәта, щәлта па кәртәл омасты пилсат. Катра йисн мәттә Ощодаң кәртан хәлүмъяңкәм хоттәл әх вәдмәл. Ин тәп хәлүм хот тәта омасл. Тәм кәртан ин ма щатщәщәм па щәщәм вұды лавадман вәдлаңан.

Кашаң рұтыщаты пурайн ма лын хущана янхийлдум. Щәта мәнәма шеңк әмәщ. Кәртәв питарн кәт лор вәл. Щатщәщәм ма велпасдаты вәндта-лыюм: холуп омасты, сәсы вортты, нюхрантты па сырсыр мосты пурмасат верты.

Денис ЕРНЫХОВ

Касум вош

Анна Спирякова

Мирхот пурайн

Щорс пұңалдн

*Мўва сацты, йиңка сацты поэт ики
Александр Пушкин ханшум «У лукоморья...»
стих тәм ванан арсыр мир ясаңата тулмацтасы
па диска ләцатса.*

Щорс пұңал вўсты хуруп
вөн юх
Нәң әхтәнан сорнең кел

Атл-хәтл нумсаң кәти
Тывелт-тухелт шәшийл.
Ям пелака шәштадн – ар
арийл,
Пува пелака мәнтадн –
моньщ моньщад.

Щәта митрайң кәрщ вәнтатн
вәнтутат шәшийлдат,

Вәнт ләңх хурап не кәрщ
вәнши нўв әхтыйн омасл,

Мир ән яңхты әш оватн
Сыр-сыр войт шәшиладат;
Ваңкраң кўруп лўпас щәта
Ов ән тәйл, ишни ән тәйл;
Шик әхуман, вўр вәнтан
вәнт утат сематдат;

Нуви вот йиңк хумпат щәта
яклат
Нуви хишуп лор шипатн,

Щәлта хәлумъяң дылаң
Вәрт
Щорс эвалт июпийн етлат,
Лыв пидала питы щорс
Акел ики;

Щәта әр-капр похатур
Лыкаң хон пида ляватл;

Щәта Ащи карты хонаңан
Вәнтат елты, щорсат шәпа
Шартаң ики похатур алтал;
Пәтлам хотн хон эви ходал,
Пәсты вой лўвел нәтл.

Щәта кар ими
Лўв рўтала шәшийл,

Щәта Кащей хон тывелт-
тухелт вантыйл;

Щәта йис рўщ вәлупсы
ныдам кәл!
Ма па щәта вәсум, мав йиңк,
сўр йиңк яньсум;
Щорс пұңал вўсты хуруп вөн
юх вантсум;
Юх пурахн нумсаң кәти
Тывелт-тухелт шәшилац па
моньщдал

Мәнема путартас.

**Ханты ясаңа тәм
путар тулмацтас
Ульяна МОЛДАНОВА**

Олаңмит стихат

*Валентина Николаевна
Соловар ханты Ерныховат
рәт эвалт вәл. Лўв ар ол
мәр ханты ясәв арсыр
нўват вәндтал. Ин хиды
вўша питмал артан лўв
юкан стихат, арат хәншты
вўянтас. Вантә, кашаң
хәннехә нәптал еша вәна
пелка керлаты пурайн
путраңа па араңа йил.
Щәлта лыши нумасн рәт
ясаң мет бәраңа вәл.*

Ульяна МОЛДАНОВА

Н. Андреева верум хур

Сыйң тўрн ән тывсайн
Ар сувән тәп кўлы.

Тови вурңа тўвум ясаң
Няврем сәма питл,
Аңкен пухал киталдалә,
Щацен арал суваң.

Мирем вәлты нәпат
Вәнән ая ән йил,
Оты пидал хәлас,
Сәмалд иса лудас.

Ин енумты ай эвием,
Ин енумты ай пухием,
Хәнты ясәен ел па тўве,
Хәнты арән ел па сәхтә!

ТИМКАЕНА ЯСӘМ

*Тәм стихем ма хәншсәм
Тимофея Молданова, лўв
ханты ясаң арсыр мөңхал
мәнема уша верты нәтас.*

Молтан Тимка тарум хә,
Илта йиты картаң нәл,
Нәң ши илды сәңклән,
Нәмлта ювтум картаң нәл,
Нәң ши нухлы сәңклән.

Вошаң икен лаварт ләхар,
Алпа, нәңен хәшас,
Акен ики мўлдум ясаң,
Шоп па, нәңен юхтас.

Хон омсылум неңен
Нәңена ат хәлмал,
Хон партылум хәен
Нәңена ат ольмал.

Арал, моньшум ар
моньцен
Эв-пухан ат моньщда,
Арал, ариум нәң арән
Щорас шәпа ат хәлда.

Нумсән шәка йитыйн,
Моньшаң непек лўңатлан,
Ашен-аңкен нумас хәлдан,
Елды нумсән пундән.

Валентина СОЛОВАР

МӘНАТ КИ ХӘЙЛӘН (Мўлупсы)

Мәнат ки нәң хәйлән,
Ещалт йиты әшен
Сот нәлан ат питла
Ещалт йиты пәнтән
Ертан ләп ертла,
Лоньщан ләп тәлы.

Мәнем хәншум сот ям ясәң,
Сот щира ма мәншалем.
Мәнем ариум щурас арән
Кашаң нўвал атәлт
пўнлөм.

Сўмп кўтәвалт ал сәлкема,
Сўмп кўтәвалт ал путарта.
Ям неңием тәюм пух,
Ма пелама ал ләхеса.

Лыхепаң сот ясәием
Нәң такләна хәншлөм,
Ма әнт яңхум сот пәнтөм
Нәңена хән мәшадас.
Ма әнт лупум щурас ям ясәм
Нәңена хән сухнас.

Сот хор хәхлөм дантаң Асәва
Ал па юхта, ал юхта,
Тәм хўлаң хопева ал па лела,
Сўмп нюра ал лела...

МЎВ ПА ЙИҢК (Пойк ясаң)

Худта пела, оты пидьем,
шәшсан,
Хәлмәмн, Щўнь юхан пела

мәнсан.
Мәнты әшен пайды ат
вәл,
Хумпаң юханан хопен ал
төмла,
Тарум вотәван веншән ал
вотла,
Еңкаң ертәван мәвлән ал
хойла,
Шив ертен пәнтән ал
сайтла.

Мәтта вәнт нюлән хәйлән,
Хойты мўвәнан хәтл ат
лөрийл.

Нуви йиңкпи сойматан
Семиен-нюлөен лухатла.

Ай Моц хәйән нымдан
пәнтан
Яңхийлты әшен ат
хәтлады,
Пўпи хә са дольщи посәв
Нәңена ат сўртыйл.

Рўваң тәрүмн кәлт йиңка
нәңена питлөм,
Шәңка йитыйн тарум ерта ма
йилөм.

Щўнь юхан пела мәнсан,
Юхлы ма нәңат ән вохлөм.
Ищимурт кәлы хәса
Мәнема нәң сўртты питдан...

ХАНТЫ ЯСӘМ

Вәнт мўв, нөрүм кўтн
Енмум тәпаң ясәм,

Адресэв: 628011, Ханты-Мансийск,
Комсомольской улица, хот 31
Телефонлўв: редактор
факс 8(3467) 33-36-82;
редактор ләңкар не 33-24-02;
корреспондентат 33-36-07;
факс 8(3467) 33-36-82; 33-17-52;
E-mail: luima@ugracom.ru

Газетаев постум непек тәйл Е-0214
Учредитель — Ханты-Мансийской
автономной округ-Югра
Правительство.
Издатель — Ханты-Мансийской
автономной округ-Югра
общественных связей Департамент.
Комсомольской улица, хот 31

Газетаев редакция
хотәвн версәв па
печатайтты есалсәв
15.02.2012 олн,
13.00 посн
Индекс 54393
Тираж 449
Заказ 50

Газетаев есалты тәхи
(типография)
адрес: 628012,
Ханты-Мансийск,
Мира улица, хот 68

Ух редактор
Раиса РЕШЕТНИКОВА
Ух редактор ләңкар не
Надежда ВАХ
Ответственной секретарь
Надежда НОВЫХОВА